

21.1.2010

MEDDELELSE TIL MEDLEMMERNE

Om: Andragende 0402/2008 af Pavlina Radkova, bulgarsk statsborger, om en værdig eksistens for hendes handicappede barn

1. Sammendrag

Andrageren, som har et handicappet barn, der kræver pleje døgnet rundt, siger, at hun ikke ønsker at sætte barnet i pleje. Hun ønsker, at han så vidt muligt skal indse sit potentiale, hvilket vil gøre ham i stand til at tage sig af sig selv. Han får imidlertid ikke den nødvendige speciallægebehandling, fordi det er for dyrt. Der er også mangel på infrastruktur- og uddannelsesfaciliteter. Andrageren mener, at den holdning, som myndighederne indtager, er i modstrid med barnets grundlæggende rettigheder som f.eks. retten til livet, trivsel, udvikling og uddannelse. Andrageren henviser i denne forbindelse til artikel 24 og 35 i chartret om grundlæggende rettigheder. Hun fastholder, at der i Bulgarien ikke tages hensyn til de problemer, som folk med handicappede børn har, og hun sætter derfor sin lid til Europa-Parlamentet.

2. Opfyldelse af betingelserne for behandling

Andragendet opfylder betingelserne for behandling (fastslået den 23. september 2008). Kommissionen anmodet om oplysninger (forretningsordenens artikel 192, stk. 4).

3. Kommissionens svar, modtaget den 22. oktober 2008.

"Hun hævder, at der i Bulgarien ikke tages hensyn til de problemer, som folk med handicappede børn har.

Medlemsstaterne har ansvaret for beskyttelse af børn, social integration af børn, administration af børnepasning og opbygning af uddannelsessystemer. Det påhviler

medlemsstaterne at iværksætte foranstaltninger med henblik på at sikre, at de handicappedes ret til uddannelse respekteres fuldt ud. Kommissionen har ikke direkte kompetence til at undersøge forholdene.

Chartret om grundlæggende rettigheder er endnu ikke juridisk bindende. Chartret bliver ikke bindende, før Lissabontraktaten træder i kraft. Chartrets anvendelsesområde vil desuden være begrænset til de beføjelser, som medlemsstaterne har tildelt Fællesskabet i henhold til traktaterne.

Selv om Kommissionen ikke er direkte kompetent, er den imidlertid ikke og har ikke forholdt sig passiv over for sådanne alvorlige sociale problemer. Specielt i forhold til Bulgarien har et af formålene med førtiltrædelsesbistanden fra EU været at opnå en betydelig forbedring af forholdene for børn på børnehjem. I samarbejde med de bulgarske myndigheder er der gjort store fremskridt, men Kommissionen er klar over, at der stadig er meget at gøre. Kommissionen arbejder derfor inden for sit kompetenceområde og ved hjælp af en række midler i samarbejde med medlemsstaterne på at give handicappede i hele EU en uafhængig tilværelse og sociale tjenesteydelser af høj kvalitet.

Den Europæiske Socialfond støtter projekter, der fremmer en uafhængig tilværelse, især samfundsbaseede tjenester for handicappede i nærheden af deres bopæl, herunder landområder, f.eks. gennem modernisering af systemer og ordninger, især uddannelse af personale. Den støtter desuden erstatning af eksisterende lukkede institutioner med kvalitetstjenesteydelser og boliger i lokalsamfundet (såkaldt "afinstitutionalisering"). Kommissionen bifalder Bulgariens beslutning om at tildele 10 mio. euro som en del af det operationelle program om udvikling af de menneskelige ressourcer, der finansieres af Den Europæiske Socialfond, for at forbedre kvaliteten af de sociale ydelser i institutioner for langvarig pleje af handicappede børn og unge.

Kommissionen er helt generelt en stor fortaler for handicappedes selvstændighed i dagligdagen. En nylig gennemført undersøgelse¹ finansieret af Kommissionen om kollektive tjenester til handicappede i Europa bekræfter, at institutionel pleje ofte er af alt for ringe kvalitet, og at de institutionelle plejeforhold undertiden kan udgøre alvorlige overtrædelser af de internationalt anerkendte menneskerettighedsstandarder. Undersøgelsen viser desuden, at kollektive tjenesteydelser, når de etableres og forvaltes på den rette måde, kan give bedre resultater målt i livskvalitet og sikre, at handicappede kan leve som almindelige borgere. Kollektive tjenesteydelser er ikke dyrere end institutionel pleje, forudsat at der ved beregning af omkostningerne tages hensyn til beboernes behov og plejens kvalitet.

Endvidere støtter Kommissionen udveksling af informationer og god praksis mellem medlemsstaterne som en del af den åbne koordinationsmetode inden for social beskyttelse og social integration. I denne forbindelse bifalder Kommissionen etableringen af et bilateralt samarbejde mellem medlemsstaterne, som det er tilfældet mellem Bulgarien og andre EU-medlemsstater inden for social beskyttelse af handicappede børn.

EU og alle medlemsstaterne, herunder Bulgarien, har også undertegnet FN-konventionen om handicappedes rettigheder og har således forpligtet sig til at overholde dens bestemmelser. I denne forbindelse er det vigtigt at henvise til konventionens artikel 7, 19, 23, 24 og 25, som

---

¹ http://ec.europa.eu/employment_social/index/7002_en.html

indeholder bestemmelser om handicappede børns rettigheder, ret til selvstændig tilværelse, respekt for hjemmet og familien, uddannelse og sundhedspleje. Det fastslås i konventionen, at deltagerstaterne uden diskrimination og på grundlag af lige muligheder skal sikre et inkluderende uddannelsessystem på alle niveauer samt livslang læring. Når Bulgarien ratificerer konventionen, vil landet også være juridisk bundet af disse bestemmelser.

Konklusioner

Medlemsstaterne har ansvaret for beskyttelse af børn, social integration af børn, administration af børnepasning og opbygning af uddannelsessystemer. Det påhviler medlemsstaterne at iværksætte foranstaltninger med henblik på at sikre, at de handicappedes ret til uddannelse respekteres fuldt ud. Kommissionen har ikke direkte kompetence til at undersøge forholdene. Kommissionen arbejder imidlertid inden for sit kompetenceområde og ved hjælp af en række midler i samarbejde med medlemsstaterne på at give handicappede i hele EU en uafhængig tilværelse og sociale tjenesteydelser af høj kvalitet."

4. Kommissionens supplerende svar, modtaget den 22. januar 2010.

"Siden sin tidligere meddelelse har Kommissionen fortsat arbejdet inden for sit kompetenceområde og ved hjælp af en række midler i samarbejde med medlemsstaterne på at give handicappede i hele EU en uafhængig tilværelse og sociale tjenesteydelser af høj kvalitet.

I februar 2009 nedsatte hr. Vladimir Spidla, kommissær for beskæftigelse, sociale anliggender og ligestilling, en "ad hoc-ekspertgruppe om overgangen fra institutionel til samfundsbase ret pleje". Målet var at samle ekspertviden om de forskellige kategorier af brugere, som modtager institutionel pleje, og som normalt behandles hver for sig: handicappede i alle aldre (herunder personer med mentale sundhedsproblemer), ældre og børn. Den 23. september 2009 afleverede ad hoc-ekspertgruppen en rapport til kommissær Spidla. Rapporten identificerer centrale udfordringer i overgangen fra et system, hvor plejen ydes i store institutionelle bofællesskaber, til et system, hvor der ydes tjenester i samfundet. Rapporten indeholder en række specifikke anbefalinger til medlemsstaterne og Kommissionen om, hvordan de kan understøtte denne overgang.

En af anbefalingerne går på at fremme brugen af EU's strukturfonde til udvikling af samfundsbase rede tjenester.

Under det operationelle program i Bulgarien "udvikling af de menneskelige ressourcer", som medfinansieres af ESF, har den bulgarske regering finansieret en række foranstaltninger, som er specifikt målrettet mod handicappede børn:

- I 2007 blev der afsat 10 millioner euro dækkende perioden 2008-2011 til foranstaltningen "En bedre fremtid for børn", som indtil videre har omfattet 199 handicappede børn. Det er foranstaltningens overordnede mål at stimulere udviklingen af alternativer til de institutionaliseringsydelser, som offentlige og ikkeoffentlige leverandører af sociale ydelser udbyder i Bulgarien.
- I 2009 er følgende yderligere foranstaltninger blevet lanceret og iværksat: "Sociale tjenesteydelser til social inklusion", som er målrettet mod børn, der risikerer

institutionalisering, samt deres familier (budget: 4 millioner euro). "Kapacitet til planlægning af alternative tjenesteydelse til støtte af børn og familier", (budget: 450.000 euro), som har til formål at forbedre planlægningskapaciteten for børne- og familierpolitikker, at styrke det statslige agentur for beskyttelse af børns institutionelle kapacitet og at øge den faglige kapacitet hos personalet i børneinstitutionerne. "Socialt entreprenørskab – støtte til sociale virksomheder", som er målrettet mod 52 handicappede børn i henhold til de allerede undertegnede kontrakter. "Socialassistent" og "familieassistent", som indtil videre har leveret tjenesteydelser til 486 personer. "Personlig assistent", som i sin første fase har leveret denne tjenesteydelse til 1.343 børn med forskellige grader af handicap, og som indleder sin anden fase i 2010. "Støtte til uddannelse af børn og elever med særlige behov" med en løbende indkaldelse af forslag målrettet mod 2.400 børn.

Endvidere iværksatte Kommissionen i starten af 2009 et samarbejdsprojekt med den bulgarske regering som et parallelt initiativ til det arbejde, som ad hoc-ekspertgruppen om overgangen fra institutionel til samfundsbaseeret pleje udfører. Dette projekt har til formål at fremme afinstitutionaliseringsprocessen i Bulgarien. Dette initiativ har betydet, at forvaltningsmyndigheden for Bulgariens operationelle program for regionaludvikling har øremærket 20 millioner euro til pilotaktioner som led i afinstitutionaliseringsprocessen for forældrelose og handicappede børn. De bulgarske myndigheder forbereder aktuelt en indkaldelse af forslag til afinstitutionalisering, som finansieres af både EFRU (Den Europæiske Fond for Regionaludvikling) og ESF (Den Europæiske Socialfond). Indkaldelsen af forslag forventes indledt i januar 2010. Følgende initiativer er blevet iværksat for at støtte forberedelsen af ovennævnte pilotaktion:

- En international workshop, som fandt sted i perioden 23.-25. september 2009 i Bulgarien, med det formål at indkredse fremgangsmåden. Konklusionerne indeholdt de foranstaltninger, som skulle træffes på centralt regeringsniveau for at modernisere den politiske sektor og styrke afinstitutionaliseringsprocessen.
- Workshopen "Intet barn svigtes, strukturfondsstøtte til reform af den institutionelle pleje", som blev afholdt den 6. oktober 2009 inden for rammerne af arrangementet "2009 REGIO Open Days", der var arrangeret af Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Generaldirektoratet for beskæftigelse, sociale anliggender og ligestilling i samarbejde med førende internationale ngo'er. Under workshopen bekræftede repræsentanterne for den bulgarske forvaltning deres engagement i afinstitutionaliseringsprocessen gennem en detaljeret beskrivelse af de skridt, der allerede var taget, samt de igangværende projekter.
- To studiebesøg den 9.-13. november 2009 for bulgarske repræsentanter, som skal deltage i forberedelsen og gennemførelsen af indkaldelsen af forslag. De skal besøge relevante sociale tjenester i Det Forenede Kongerige og Den Tjekkiske Republik for at få et førstehåndskendskab til afinstitutionaliseringen i begge lande.

Endelig blev der den 30. oktober 2009 oprettet en arbejdsgruppe i Bulgarien på viceministerniveau til at varetage den overordnede koordination af afinstitutionaliseringsprocessen og til at forberede en handlingsplan for afinstitutionaliseringen af børn. .

Medlemsstaterne har ansvaret for beskyttelse af børn, social integration af børn,

administration af børnepasning og opbygning af uddannelsessystemer. Det påhviler medlemsstaterne at iværksætte foranstaltninger med henblik på at sikre, at de handicappedes ret til uddannelse respekteres fuldt ud. Kommissionen har ikke direkte kompetence til at undersøge forholdene. Kommissionen arbejder imidlertid inden for sit kompetenceområde og ved hjælp af en række midler i samarbejde med medlemsstaterne på at give handicappede i hele EU en uafhængig tilværelse og sociale tjenesteydelser af høj kvalitet."